

CHARAKTERISTIKA KRAJE

Karlovarský kraj je proslulý především svým lázeňstvím. Na území kraje se nachází nejen naše nejznámější lázně Karlovy Vary, ale i Mariánské Lázně, Františkovy Lázně, Lázně Kynžvart a Jáchymov. Lázně v Kyselce nejsou v současné době v provozu. Spolu s léčivými prameny je kraj bohatý i na přírodní minerální vody, z nichž nejznámější je Mattoni. V souvislosti s lázeňstvím jsou také velice známé lázeňské oplatky, které si jako sladkou pochoutku zamilovali nejen místní obyvatelé, ale především lázeňští hosté z celého světa. Karlovy Vary kromě toho prosluly ještě bylinným likérem Becherovka a uměním sklářů společnosti Moser. Město Chodov proslavil růžový porcelán, který se vyváží do celého světa. Z kulturní oblasti je to především Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary, který nabízí setkání filmových tvůrců domácích i zahraničních.

Karlovarský kraj se nachází na západě území České republiky a vznikl rozdělením kraje Západočeského na Plzeňský a Karlovarský. Na severu a západě uzavírá území republiky státní hranice s Německem, na východě sousedí s Ústeckým krajem a na jihu s krajem Plzeňským. Spolu s Ústeckým krajem tvoří region soudržnosti Severozápad. Přes území těchto dvou krajů, podél státní hranice, se rozprostírají Krušné hory. Jejich nejvyšší bod Klínovec (1 244 m n.m.) leží v okrese Karlovy Vary, stejně tak jako nejnižší bod kraje (320 m n.m.), který se nachází na řece Ohři na hranici kraje. Ohře je zároveň nejvýznamnější řekou Karlovarského kraje a celé území také spadá do jejího povodí. Dalšími významnými řekami jsou Teplá, Rolava, Bystřice a Svatava. Z nich nejznámější je řeka Teplá, která se vlévá do Ohře v Karlových Varech a která protéká údolím Karlových Varů, kde vyvěrá většina horkých pramenů. Ty vtékají do řeky a umožňují vznik odrůd aragonitu, známých jako vířidlovec a hrachovec, vylučovaných po tisíciletí z horkých karlovarských pramenů, jejichž voda má v sobě rozpuštěno mnoho nerostných látek a plynů, hlavně kysličníku uhličitého. Z větších kusů se zhotovují umělecké a upomínkové předměty, vkusná těžítka, popelníčky, vykládají se jím víka krabic, vyrábějí přívěsky a nejznámější jsou asi vířidlovcové růže. Z dalších přírodních zdrojů jsou nejvýznamnější zásoby hnědého uhlí na Sokolovsku a dále keramické jíly, které se zasloužily o vysoký počet výroben porcelánu téměř po celém území kraje. Na světovém ohlasu našeho kraje se ale největší měrou podílejí zásoby minerálních a léčivých vod, které daly vzniknout již výše zmiňovaným lázním.

Kraj tvoří 3 okresy – chebský, karlovarský a sokolovský a celkem se zde nachází 134 obcí, které jsou dále členěny do 527 částí. Svou rozlohou (3 310 km²) se Karlovarský kraj řadí k těm nejmenším, zaujímá pouze 4,2 % území ČR. Nejrozsáhlejší z okresů je karlovarský (45,6 % rozlohy kraje) s největším počtem obcí (56) a největším podílem žijících obyvatel v kraji (39,0 %). Okresy Sokolov a Cheb jsou, co do počtu obcí a rozlohy, srovnatelné. V kraji je celkem 38 měst. Ve městech karlovarského okresu ke dni 31. 12. 2023 žilo celkem 92 659 osob. Ve městech sokolovského okresu žilo k tomuto datu 69 476 obyvatel a ve městech chebského okresu 78 177 obyvatel. K 31. 12. 2023 žilo v obcích Karlovarského kraje celkem 295 077 obyvatel, což představuje 2,7 % obyvatel České republiky. Nejlidnatějším okresem je okres karlovarský, kde žilo celkem 115 183 obyvatel, z nichž 51,5 % (59 336) bylo žen.

Absolutním počtem živě narozených (2 131 osob) i zemřelých (3 346 osob) se náš kraj řadí na poslední místo v ČR. Přepočítáme-li počet živě narozených na 1 000 obyvatel (7,2 osob), pak je Karlovarský kraj také na posledním místě v ČR. Počtem zemřelých na 1 000 obyvatel (11,3 osob) se náš kraj řadí naopak na 3. místo v ČR. V roce 2023 se do Karlovarského kraje přistěhovalo celkem 7 799 osob a vystěhovalo se 5 102 osob. Celkový přírůstek byl v roce 2023 kladný a dosáhl hodnoty 1 482 osob.

Podíl nezaměstnaných, tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let k obyvatelstvu stejného věku, činil v Karlovarském kraji 4,38 %. Podíl nezaměstnaných osob činil v okrese Cheb 3,43 %, v okrese Karlovy Vary 4,44 % a v okrese Sokolov 5,33 %. Neumístěných žadatelů o zaměstnání bylo v roce 2023 celkem 8 910 na 5 869 volných pracovních míst. Nejvíce žadatelů o práci bylo v okrese Karlovy Vary (3 563 osob), dále v okrese Sokolov (3 166 osob) a nejméně v okrese Cheb (2 181 osob). Největší zastoupení mezi nezaměstnanými měli uchazeči se základním vzděláním a bez vzdělání (4 046 osob, tj. 45,4 %) a vyučení a se středním vzděláním bez maturity (2 456 osob, tj. 27,6 %). S ohledem na věk nezaměstnaných byla nejvíce zastoupena věková skupina 50–59 let (24,4 %) a dále věková skupina 40–49 let (21,7 %). Průměrný věk žadatelů o práci (42,6 let) se oproti minulému roku snížil o 0,4 roku.

V roce 2023 bylo dokončeno 771 bytů, tj. o 151 méně než v roce 2022. Sledujeme-li počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel středního stavu, pak nejvyšší hodnotu tohoto ukazatele vykazuje okres Karlovy Vary (4,2 bytu), naopak nejnižší okres Sokolov (1,2 bytu).

Cestovní ruch je v Karlovarském kraji jedním z nejvýznamnějších odvětví. Především lázeňství udělalo z našeho kraje cílovou destinaci pro hosty z Čech i z ciziny. V roce 2023 navštívilo náš kraj 1 347 879 hostů. V přepočtu na 1 000 obyvatel kraje se jednalo o 4 569,6 hostů. Podíl cizinců na celkovém počtu hostů, kteří navštívili v loňském roce náš kraj, činil 52,2 %. Počtem přenocování na 1 000 obyvatel (17 271,3) se Karlovarský kraj v rámci České republiky umístil na 1. místě. V souvislosti s lázeňským cestovním ruchem je na území Karlovarského kraje i dostatečná nabídka kulturních zařízení a památkových zón. Ty jsou doplněny nabídkou lázeňských symfonických orchestrů a několika festivalů, z nichž nejznámější je Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary. Dalšími kulturními událostmi jsou např. Chopinův festival v Mariánských Lázních a Kanoé Mattoni.